

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library

S.D.F.B.

Coll. No. 111.

YAJURVEDA SAMHITA-(KRSNA
YAJARVEDA)

Title ~~FOURTH ASTAKA & YAJNOPAVE~~
~~-TA PRATISTHA VIDHI.~~

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No. : 111 Subject : Veda.

Title : Yajurveda 'taturthastaka.

Author : — Scribe : Ramkrishna

Date of the work : — Date of the Ms. : Sam. 1595

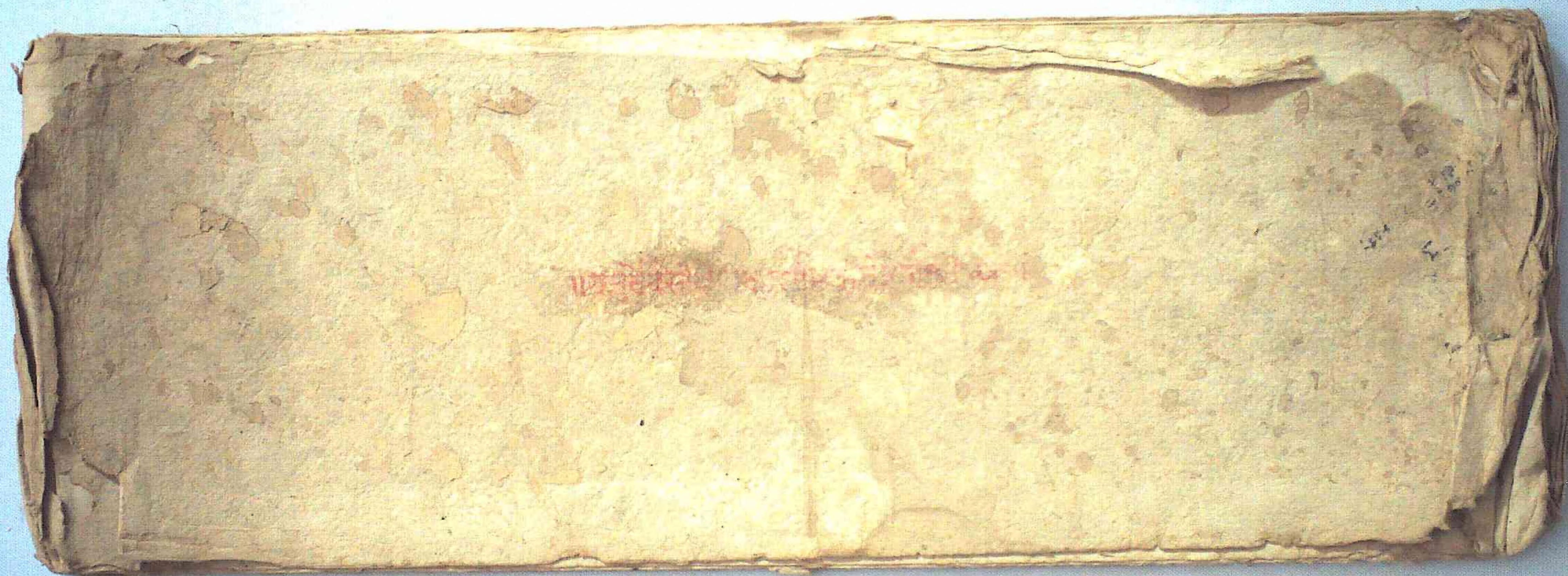
Place of the work : — Place of the Ms. : Ayudhgarh

Size : 13" by 5.3" Extent : 13+1 foll.

Language : Sanskrit. Script : Devanagari.

Remarks : Complete.

श्रीमहागणपतये नमः ॥ हरिः ॐ जुं जानः प्रथमं मनसं त्वाय सविता प्रियः ॥ अग्निं ज्योतिर्निवाय पृथिव्याऽअथा भरत ॥ युक्ताय मनसा देवान् सुवर्णं तां प्रि
 यादिवं ॥ बृहज्योतिः करिष्यतः सविता प्रसुवाति वात ॥ युक्तेन मनसा वयं देवस्य सवितुः सवे ॥ सुवर्गं याय शक्रैः ॥ युंजते मनः ॥ उत युंजते धियो विषा विप्र
 स्य बृहतो विपश्चितः ॥ विहोत्रादधेव युता विदेकऽइत ॥ १ ॥ महीदेवस्य सवितुः परिधुतिः ॥ युजेवां ब्रह्म प्रथं तमो भिर्विश्लोकायंति पथे वसराः ॥ अथ
 तिविष्टेऽमृतस्य पुत्राऽआयेधामाति दिव्यानि तस्युः ॥ यस्य प्रयाणमत्वं त्वत् ॥ इदं युदेवा देवस्य महिमानमर्चतः ॥ यः पार्थिवानि विममे सऽएतं शोर
 जाऽसि देवः सविता महि त्वता ॥ देव सवितः प्रसुवयं प्रसुव ॥ २ ॥ यज्ञपतिं मगायदियो गंधर्वः ॥ केतुः केतुः पुता तु वाचस्यतिर्वाचमद्यस्वदातिनः ॥
 इमन्तो देव सवितर्यं प्रसुव देवा युवऽसखिविदऽसत्रा जितऽधनजितऽसुवर्जितं ॥ अवालोमऽसमर्द्धयगाय वेणस्यंतरं ॥ बृहजाय ववर्तति ॥ देव
 वस्य त्वा सवितुः प्रमेवे श्रितोर्वाङ्गाऽहो हस्ताभ्यां गायत्रेण छंदसा दें गिरस्वदधिरसितारिः ॥ ३ ॥ अग्निं पृथिव्याः सधस्यादग्निं पुरीषं मंगिरस्वदा भवे
 दृतेन त्वा छंदसा दें गिरस्वदधिरसितारिः सित्वया वयऽसधस्यऽअग्निऽशके मखनितुं पुरीषं जा गतेन त्वा छंदसा दें गिरस्वदधिरऽआधार सविता दि
 प्रदधिऽहिरण्यं ॥ तया ज्योतिरजसमिदं गिरवात्तीनऽआमरीनुष्टुमेन त्वा छंदसा दें गिरस्वद ॥ ४ ॥ बृहजं प्रसुवतारिगनुष्टुमेन त्वा छंदसा त्रीणि ॥ १

इमामशुभा वचनात् तस्य पूर्वऽआयुषिविदेषु कथा ॥ तया देवाः सुतमावभृवुर्न तस्य सामन्तरमारयंती ॥ परर्त्तवा जिन्ता इव वरिष्ठा मनुसं वसं
 तं ॥ दिविते जन्त परमं तं रिद्धेतामिः पृथिव्यामधियोनिः ॥ युंजायां ॥ रासमं युवमस्मित्यामे वषाधसू ॥ अग्निं भरंत मस्मयुं ॥ योगे योगे तव स्तरं वा
 जेवा जेहवामदे ॥ सखायऽइंदुभूतये ॥ प्रवर्तत ॥ १ ॥ एह्यव कामन्तरास्त्री रुद्रस्य गाणपत्यात्मयो भरेहि ॥ उर्वतरिह्वमत्विदिस्वस्तिगाव्यतिरमरा
 निकृष्टत ॥ पूष्तामयुजा सह ॥ पृथिव्याः सधस्यादग्निं पुरीषं मंगिरस्वदधे ह्यग्निं पुरीषं मंगिरस्वदधे मोग्निं पुरीषं मंगिरस्वदधिरिषा मोग्निं पुरीष
 मंगिरस्वदधरामः ॥ अत्वग्निरुषसामयमद्यदत्तवाति प्रथमो जातवेदाः ॥ अनुसूर्यस्य ॥ २ ॥ पुरुवावरमीतनुद्यावा पृथिवीऽआततात ॥ आगत्य वा
 ज्यधतः सर्वाहो विधुते ॥ अग्निऽसधस्ये महति वक्त्रा निविकीषते ॥ आकथ्य वाजित्पृथिवीमग्निमिच्छरुवात्वं ॥ भस्यावृत्ताय नो ब्रूहियतः
 स्वता मतं वयं ॥ द्यौस्ते पृष्ठं पृथिवी सधस्यमात्मांतरिह्वऽसमुद्रस्तेयोनिः ॥ विद्याय वक्त्रा त्वमितिष्ठ ॥ ३ ॥ एतत्पतः ॥ उक्ताममदते सौमगाया
 स्मादास्यानाडविणे दावाजित ॥ वयऽस्यामसुमतौ पृथिव्याऽअग्निस्वनिष्ठऽउपस्थेऽअस्याः ॥ उदकमीडविणे सवाज्यर्वाकः सलौकं ॥ सुक
 तं पृथिव्याः ॥ ततः खनेमसुप्रतीकमग्निऽसुवोरुहाणाऽअग्निनाकऽउत्तमे ॥ आपो देवीरुपसृजमधुमतीरयद्दमाय प्रजाभ्यः ॥ तासां गृह्णाताड

जिहतामोषधयः सुपिपलाः ॥ जिघर्मि ॥ ४ ॥ अग्निमतसाष्टेतेन प्रतिह्यंतं भुवनानि विश्वा ॥ पृथुतिरश्वावयसाष्टदंतयश्चिष्टमनः रमसंविदानं ॥
 आत्वा जिघर्मि वयसाष्टेतेनारक्षसामनसातनुषस्व ॥ मर्यशी सृहयद्वर्णोऽग्निर्नामिष्टोतनुवाजर्हणाः ॥ परिवाजपतिः कविरग्निर्हयात्यक्रमी
 त ॥ दधदत्रातिदाशुषे ॥ परिव्राग्नेपुरं वयं विप्रः सहस्यधीमहि ॥ धृषद्वर्णो दिवेदिवे मेतारं मंशुगवतः ॥ त्वमग्नेद्युमिस्त्वमाशुशुक्लाणिस्त्वमद्रास्त्वम
 त्रमतस्यरि ॥ त्वं वनेभ्यस्त्वमोषधीभ्यस्त्वत्पातपतेजायसेशुविः ॥ ५ ॥ पतर्वत्सूर्यस्य तिष्ठति घर्मि मेतारं विंशतिश्च ॥ २ ॥ देवस्य त्वासविनुः प्रम
 वेष्टिनोर्वाहुभ्यां प्रलोहस्ताभ्यां पृथिव्याः सधस्थेग्निं पुरीषमंगिरस्त्ववनामि ॥ ज्योतिष्मंतं त्वाग्ने सुप्रतीकमजस्रेण भानुना दीद्यातं ॥ शिवं प्रजाप्यो
 हि संतं पृथिव्याः सधस्थेग्निं पुरीषमंगिरस्त्ववनामि ॥ अयां पृथमसि सप्रथाऽउर्वग्निं भरिष्यदपरावयिषं ॥ वर्धमानं महःश्वाचपुष्करं दिवोमात्रया
 वरिणा प्रथम्वा ॥ त्रार्मवस्वः ॥ १ ॥ वर्मवस्वोऽखिदेव दुलेऽउमे ॥ ययस्वती संवसायां मर्तमग्निं पुरीषं ॥ संवसायाऽसुर्वर्वादासमीचीऽउरसात्म
 ना ॥ अग्निमतर्भरिष्यंती ज्योतिष्मंतमजस्रमिह ॥ पुरीषोऽसि विश्वभराः ॥ अथर्वात्वा प्रथमोतिरंशयदग्ने ॥ त्वमग्ने पुष्करादध्यथर्वातिरंशयत ॥ मू
 र्ध्नि विश्वस्य वाद्यतः ॥ तमुत्वादध्यदृषिः पुत्रऽईधे ॥ २ ॥ अथर्वणः ॥ दृवद्वर्णं पुरंदरं ॥ तमुत्वापाथ्यो वृषासमीधे दस्युदंतमं ॥ धतं जयः रणोरणे ॥ मी

दहोतः सऽउलोके वि कित्वात्मा दणाय ज्ञऽसुकतस्य योनौ ॥ देवावीर्देवाह विषाय जात्यग्ने दृहद्यजमाने वयोधाः ॥ निहोता होतृषदने विदा
 नस्त्वेषो दीदिवाऽअसदसुदहः ॥ अदव्यवत प्रमतिर्वसिष्ठः सहस्रं भरः शुविजिह्वोऽग्निः ॥ संऽसीदस्त्वमहाऽअमिश्रोवस्व ॥ ३ ॥ देववीतमः
 विधूममग्नेऽअरुषं मिथे ध्यस्व जप्रशस्तदर्शतं ॥ जनिष्ठादिजेत्योऽअग्नेऽअह्नाऽहितोहितेषु रूषो वनेषु ॥ दमेदमे सप्रत्वा दधानोऽग्निर्होता निषसा
 दायजीयात् ॥ ४ ॥ स्यऽईधे शोचस्व सप्तविंशतिश्च ॥ ३ ॥ संते वायुर्मातरिश्वा दधात्वा तां रैहदयं रद्विलिष्टं ॥ देवातां पश्चरति प्राणयेन तस्मै
 च देवि वषट्स्तुतुभ्यं ॥ सुजातो ज्योतिषा सह त्रार्मवस्य मासदः सुवः ॥ वासोऽअग्ने विश्वरूपऽसंयंस्व विभावसो ॥ उदुतिष्ठस्व धरावातो देवाकृपा
 दृशेव भासा दहता सुशुक्लनिगमेया हि सुवास्तिमिः ॥ ऊर्ध्वं ऊषुण ऊतयेतिष्ठां देवो न सविता ॥ ऊर्ध्वो वाजस्य सनिताय दंजि मिर्वाद्य जिर्विह्वयाम
 हे ॥ सजातो गर्भोऽअमिरोदस्यो रमेवारुविभृतऽओषधीषु ॥ स्वित्रः शिशुः परितमायस्य क्रऽप्रमातृभ्योऽअधिकति कतक्षास्थिरो भव वीदुंगऽआ
 शुर्मववाज्यर्वत् ॥ पृथुर्मवसुषदस्तमग्नेः पुरीषवाहनः ॥ शिवो भव ॥ २ ॥ प्रजाभ्यो मानुषीभ्यस्त्वमंगिरः ॥ माद्यावा पृथिवीऽअमिश्रसुशोमांतरिद्वं
 मावनस्यतीत् ॥ येतुवाजी कति कदन्ता नदद्वा सभः पत्वा ॥ भरं त्वग्निं पुरीषं मापाद्यायुषः पुरा ॥ रासभो वां कति कदत्सु युक्तो वषणारथे ॥ सवमग्निं

पुरीषमाशुर्होवहादितः ॥ दृषाग्निं दृषां भरंतपांगर्मसमुदियं ॥ अग्रऽआयाहि ॥ ३ ॥ वीतयऽअतऽसत्यं ॥ ओषधयः प्रतिशुद्धीताग्निमेतऽत्रिवामा
 यंतमभ्यत्रयुष्मान् ॥ यस्य त्विष्टाऽअमतीरगतीर्निषीदन्तोऽअपदुर्मतिऽदन्तः ॥ ओषधयः प्रतिमोदधुमेतं पुष्पावतीः सुपिप्पलाः ॥ अयं योग
 र्ममद्वियः प्रत्नऽसधस्थमासदत् ॥ ४ ॥ शुक्रास्त्रिभिः त्रिवोभवयादिषट्त्रिऽत्रात्र ॥ ४ ॥ विपाजसाष्टयुनाशोशुचानोवाधस्वदिषोरहामोऽ
 अमीवाः ॥ शुक्रार्मणोबृहत्तः शर्मणिस्थामग्नेरहः सुहवस्यपणीतो ॥ आपोदिष्टामयोभुवस्तानऽऊर्जेदधातन ॥ महेरणाग्रवहमे ॥ योवः शि
 वतमोरसस्तस्य भाजयते हतः ॥ उत्रातीरिवमातरः ॥ तस्माऽअरंगमामवोयस्य ह्याय जित्वथ ॥ आपोजनयथावतः ॥ मित्रः ॥ १ ॥ संऽस्रस्यष्ट
 शिवीभूमिं च्योतिषामह ॥ मुजातं जातवेदसमग्निर्वैश्वानरं विभुं ॥ अयं ह्यायत्वासऽस्रजा मिप्रयाभ्यः ॥ विश्वेत्वादेवावैश्वानराः स्रऽस्रजं ह्या
 नुष्टुमेतच्छंदसांगिरस्वत ॥ रुद्राः संतत्यष्टशिवीहृदयोतिः समीधरे ॥ तेषां भानुजस्रऽइक्षुकोदेवेषु रोयते ॥ सऽस्रष्टां वसुभीरुद्धैर्धरैः कर्म
 ण्यंष्टदं ॥ हस्ताभ्यां रुद्धीकृत्वा सिनीवालीकरोतु ॥ २ ॥ तां ॥ सिनीवालीसुकपर्दमुकुरीरास्त्रोपत्रा ॥ सातुभ्यमदिते महऽओरवां दधातुह
 स्तयोः ॥ उरवां करोतु शक्रावाहुत्यामदितिर्धिया ॥ मातापुत्रयथोपस्थेसाग्निं विभर्तुर्गर्मऽआ ॥ मरुवस्य त्रिगेमिप्रज्ञस्य पदेष्ट ॥ वसवस्त्वाक्

खंतुगायत्रेण छंदसांगिरस्वत्प्रथियासिद्यौरसिरुद्रास्त्वाक्खंतुत्रैष्टुमेतच्छंदसांगिरस्वदंतरिद्वमसि ॥ ३ ॥ आदित्यास्त्वाक्खंतुजागतेन छंदसांगिरस्वदि
 श्वेत्वादेवावैश्वानराः काष्ठं त्वानुष्टुमेतच्छंदसांगिरस्वद्विरोसिष्कवासिधारयामरिप्रजाऽरायस्योपंगोपत्यऽसुवीर्यऽमजातात्यजमानायादित्यैरास्ता
 स्यदितिस्तेविलंशुहानुपाङ्गे न छंदसांगिरस्वत ॥ कात्वायसामदीमुखांष्टत्तरीयोतिमग्रे ॥ तां पुत्रेभ्यः संप्रायच्छददितिः अप्रयानिति ॥ ४ ॥ मित्रः करो
 त्वंतरिद्वमसिप्रवत्वारित्व ॥ ५ ॥ वसवस्त्वाधूपयंतुगायत्रेण छंदसांगिरस्वदुद्रास्त्वाधूपयंतुत्रैष्टुमेतच्छंदसांगिरस्वदादित्यास्त्वाधूपयंतुजागतेन छंद
 सांगिरस्वद्विश्वेत्वादेवावैश्वानराधूपयंतुत्वातुष्टुमेतच्छंदसांगिरस्वदिंद्रस्त्वाधूपयत्वांगिरस्वद्विष्णुस्त्वाधूपयत्वांगिरस्वदुरुणस्त्वाधूपयत्वांगिरस्वददितिस्त्वा
 देवाविश्वदेवावतीः प्रथियाः सधस्थेंगिरस्वत्स्वनत्ववट्देवानां त्वापत्नीः ॥ १ ॥ देवीर्विश्वदेवावतीः प्रथियाः सधस्थेंगिरस्वदधत्स्वेध्रिषाणास्त्वादेवी
 विश्वदेवावतीः प्रथियाः सधस्थेंगिरस्वदभीधतामुखेनास्त्वादेवीर्विश्वदेवावतीः प्रथियाः सधस्थेंगिरस्वदुपयंतुस्वेवत्रयोजनयस्त्वादेवीर्विश्वदेवावतीः
 प्रथियाः सधस्थेंगिरस्वत्परंस्वे ॥ मित्रेतासुखांपवैषामाभेदि ॥ एतातेपरिददात्यमित्यै ॥ अमीमां ॥ २ ॥ महितादिवंमित्रोवभवसप्रथाः ॥ उतश्वसाष्टशि
 वी ॥ मित्रस्य रर्षणीधृतः श्वोदेवस्य मानसि ॥ द्युमं चित्रश्वस्तमं ॥ देवस्त्वासवितोद्वपतुमुपाणिः खंगुरिः ॥ सुबाहुरुतशक्रा ॥ अपद्यमानाष्टशियात्रादि

राज्यापण ॥ उतिष्ठहतीभवोर्धातिष्ठकवाचं ॥ वसवस्त्वाहं दंतुगायवेणुं दंसांगिरस्वदुदास्त्वाहं दंतुवैष्टुमेन चंदसांगिरस्वदादित्यास्त्वाहं दं
 तुजागतेन चंदसांगिरस्वद्विश्वेत्वादेवावैश्वातराऽआहं दंतुत्वाहं दंतुमेन चंदसांगिरस्वतः ॥ ३ ॥ पत्नीरिमां रुद्रास्त्वाहं दंतुत्वाहं दंतुमेन चंदसांगिरस्वतः ॥ ४ ॥
 समास्त्वाग्रजातवोवर्धयंतु संवत्सराऽअपयोयानिसत्या ॥ संदियोतदीदिहिरेवनेन विश्वाऽआभाहिप्रदेवाऽष्टयियाः ॥ संवेधस्वाग्नेप्रवबोध
 येन मुं चतिष्ठमहतेसोमगाय ॥ मावरिषडुपसत्रातेऽअग्नेवृक्षाणस्तेयशमः संतुमात्ये ॥ त्वामग्नेष्टातेवाह्मणाऽद्वेमेतिवोऽअग्ने ॥ १ ॥ संवरणोभवातः
 सपत्नहातोऽअभिमातिजिबस्तेगयेजाशुह्यप्रयुक्तव ॥ इदेवाग्नेऽअधिरायपरिमात्वा निक्त्यूर्ध्ववितोतिकारिणः ॥ त्वमग्नेसुयममस्तुतुभ्यमुपस
 त्रावर्धतांतेऽअनिष्टतः ॥ त्वग्नेणाग्नेस्वायुः सऽभस्वमिन्वेणाग्नेमित्रधेयेयतस्व ॥ सजातानां मध्यमस्थाऽअधिराज्ञामग्नेविह्वयोदीदिहीहऽअति ॥
 ॥ २ ॥ निहोऽअतिशिधोऽत्यवित्रिमत्यगतिमग्ने ॥ विश्वाह्यग्नेदुरितामहस्वायामभ्यऽसद्वीराऽरयिंदाः ॥ अनाधृष्योजातवेदाऽअनिष्टतोविगड्मे
 त्वमग्नेदीदिहीह ॥ विश्वाऽआशाः प्रमुं चत्मानुषीर्मियः शिवाभिरद्यपरिणादिनोवृधे ॥ वृहस्पतेसवितर्बोधयेनऽसऽशितंश्चित्संतराऽसंऽशित्राधि ॥
 वृद्धयेनमहतेसोमगाय ॥ ३ ॥ विश्वाऽएतंमनुमदंतुदेवाः ॥ अमुवभ्यादधयद्यमस्यवृहस्पतेऽअभिरास्तेरमुं चः ॥ प्रत्योदतामश्चितामत्युमसा

देवानामग्नेमिषजाशवीभिः ॥ उदयंतमसपरिपश्यंतोऽज्योतिरुतरं ॥ देवंदेवास्सूर्यमगत्सज्योतिरुतरं ॥ ४ ॥ इमेतिवोऽअग्नेतिसोमगायतुष्टिऽआ
 त्र ॥ १ ॥ ऊर्धाऽअस्यसमिधोभवंतूर्ध्वाशुकाशोवीर्ययग्नेः ॥ द्युमन्त्रमासुप्रतीकस्यस्तोः ॥ तन्नपादसुरोविश्ववेदादेवोदेवेषुदेवः ॥ पथऽआनक्तिमध्वा
 हृतेन ॥ मध्वायज्ञं नक्षेपीणानोतगशऽसोऽअग्नेसुहृदेवः सविताविश्ववारः ॥ अछायमेतिश्रवसाहृतेनेडानोवृद्धिर्नमसा ॥ अग्निशुवोऽअध्वरे
 पुप्रयत्सु ॥ मयज्ञदस्यमहिमानेमग्नेः सः ॥ १ ॥ ईमंडासुप्रयसः ॥ वसुश्रेतिष्ठोवसुधातमश्च ॥ द्यौर्देवीरत्नस्य विश्वेवताददंतेऽअग्नेः ॥ उरुययसोधात्मा
 पत्यमानाः ॥ तेऽअस्ययोषोदियोतयोतावुषासानका ॥ इमंयज्ञमवतामध्वरं ॥ दैव्याहोतागवृध्वमध्वरतोमेर्जिकाममिश्रणीतं ॥ कृणुतंतः शि
 धिं ॥ तिष्ठोदेवीर्बर्हिरेदऽसदत्विडामरस्वती ॥ २ ॥ भारती ॥ महीशणाना ॥ तत्तत्सुरीयमहुतंपुरुक्कत्वष्टासुवीरं ॥ रायस्योषंविष्टतुतामिमस्मे ॥ वतस्पते
 वसृजारगणस्मनादेवेषु ॥ अग्निर्हव्यऽशमितासदयाति ॥ अग्नेस्वादाकृणुहिनातवेदऽइंदायदयं ॥ विश्वेदेवाहविरिदंतुपंतं ॥ हिरण्यगर्भः समव
 र्त्तताग्नेभूतस्यजातः पतिरेकऽआसी ॥ सदाधारश्चिवीद्यां ॥ ३ ॥ उतेमांकस्मैदेवायहविषाविधेम ॥ यः प्राणतोनिमिषतोमहित्वैकऽइडाजाजगतोबभूव
 यऽइशोऽअस्यहिपदश्चमुष्पादः कस्मैदेवायहविषाविधेम ॥ यऽआत्मदाबलदायस्यविऽउपासतेऽअग्निंयस्यदेवाः ॥ यस्यच्छायातयस्यस्यः

कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ यस्य मे हि मवंतो महित्वा यस्य समुद्रः समया सह ॥ ४ ॥ आहुः ॥ यस्य माः प्रदिशो यस्य बाहू कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ यं कंदसीऽअवसात स्रमानेऽअभ्यै ज्ञेतां मनसो रेजमाने ॥ यत्राधिसूरऽउदितो येति कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ येन द्यौरुयाष्टि वीचदृढे येन सुवस्त्रमिंतं येन ताकः ॥ योऽअंतरिक्षे रजसो विमानः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ आपो ह्यतमहती विश्वं ॥ ५ ॥ आयं दद्वंदधाता जनयंती रग्निं ततो देवानांति रवर्त्तता सुरैः कः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ यश्चिदापो महिता पर्यपय्य दद्वंदधाता जनयंती रग्निं ॥ यो देवेष्टि देवऽएकऽआसीत् कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ ६ ॥ अग्नेः समस्तृतीयाऽसह विश्वं चतुष्टिऽत्रात्र ॥ ८ ॥ आकृतिमग्निं प्रयुज्य स्वाहा मनो मे धामग्निं प्रयुज्य स्वाहा विश्वं विज्ञातमग्निं प्रयुज्य स्वाहा वायो विधृतिमग्निं प्रयुज्य स्वाहा प्रजापते ये मनवे स्वाहा प्रये वैश्चानरा य स्वाहा विश्वे देवस्य नेतुर्मर्तो दृणीत सस्यं विश्वे रायऽइधु धामिद्युमं दृणीत पुष्यसे स्वाहा मासु मिथ्या मासुरिषो हऽहस्ववीऽअस्वसु ॥ अंबष्टु वीरयस्व ॥ १ ॥ अग्निश्चेदं करिष्यथः ॥ ६ ॥ हस्वदेविष्टि विश्वस्तयऽआसुरीमाया स्वध्या कृतासि ॥ जुष्टं देवानां मिदमनु हयमरिष्टा त्वमुदिदियज्ञेऽअस्मिन् ॥ मित्रेता सुखांतं पेषामा मेदि ॥ एतांते परिददात्य मिथ्यै द्रुतः सर्पिण सुतिः पत्नो होता वरेण्यः ॥ सहस्रुजोऽअद्भुतः ॥ परस्याऽअधिसंवतो वराऽअभ्या ॥ २ ॥ तर ॥ यत्राहमस्मिताऽअव ॥ परमस्यां परावती

रोहिदश्चऽइहा गहि ॥ पुरीषाः पुरुषि यो मे त्वं तरा मधः ॥ सीद त्वं मातुरस्याऽउपस्थे विश्वाद्य मे वयुनाति विद्वान् ॥ मैतामर्षिषा मातपसा मिश्रश्रुवोऽनर स्याऽश्रुकज्योतिर्विभाहि ॥ अंतरमेरु रात्व मुखायै स दने स्वे ॥ तस्यास्त्वऽहरसात पंजात वेदश्चिवो भव ॥ शिवो भूत्वा मद्यमग्ने यो सीदश्चिवस्व ॥ शिवाः कृत्वा दिशः सर्वा स्वां यो निमिदा मदः ॥ ३ ॥ वीरय स्वातपत्विऽत्रातिश्च ॥ ९ ॥ यदग्ने यानिका नियाते दारुणि दध्मसि ॥ तदस्तु तुभ्यमि दृतं तं न्नुषस्त्वय विष्ट ॥ यदत्युप जिह्मिका यदग्नेऽअतिसर्पति ॥ सर्वतदस्तु ते दृतं तं न्नुषस्त्वय विष्ट ॥ रात्रिऽरात्रि मप्रयावं भरंतोश्चायेव तिष्ठति घासमग्ने ॥ रायस्योषेण समिधामदंतो मे माते प्रतिवेशारिषाम ॥ नाभा ॥ १ ॥ एयियाः समिधा तमग्निऽरायस्योषाय हृते हवामहे ॥ इरं मदं हृ हदुक्थं यजत्रं जेतारमग्निं यतना सुसा महि ॥ याः मेनाऽअभीत्तरी राया धिती रुगाणाऽउत ॥ ये स्तेना ये वतस्करा यस्तारस्तेऽअग्ने विदधा म्यास्ये ॥ दग्धा भ्यां मलिंस्त्रं ज्ञं यैस्तस्कराऽउत ॥ हतस्यास्तेना भगवस्तास्त्रं स्वादसुरवादितात् ॥ ये जनेषु मलिंस्त्रवस्तेना सस्तस्करा वनेये ॥ २ ॥ कक्षेष्ट घायव स्तास्ते दधामि जंभयोः ॥ योऽअस्मभ्यमरातीयाद्यश्च तोदेषते जनः ॥ निदाद्योऽअस्मादिष्ठाश्च सर्वतं मम सा कुरु ॥ सऽशितं मे बहसऽशितं वीर्यं व लं ॥ सऽशितं त्वं जिह्वयस्याहमस्मि पुरोहितः ॥ उदेषां बाहूऽअतिमुद्वर्त्तऽउद्वलं ॥ क्षिणो मि बह्मणा मित्रानुत्तयामि ॥ ३ ॥ साऽअहं ह

शानोरुक्मउर्यायद्यौरजयदुर्मर्षमायुःश्रियेरुवानः॥ अग्निरतोऽभवद्वयोभिर्यदेतंद्यौरजतयत्सुरेताः॥ विश्वारूपाणिप्रतिभुवंतेकविःप्रासा
 वीइदंदिपदेरुघादे॥ विनाकमस्यत्सवितावरेणोन्युपयाणमुषमोविगजति॥ नक्तोषामासमतसाविसंसेधापयेतेशिशुमेक॥ समीची॥ द्यावाह्वा
 मारुक्मः॥ ४॥ अंतर्विभातिदेवाऽअग्निंधारयंदविणोदाः॥ सुपर्णोसिगरुत्मांविद्वेत्रेशिरोगायत्रंवह्मस्तोमऽआत्मासामतेतनूर्वाभदेयंबृहद
 यंतरेपक्षौयज्ञायज्ञियंपुच्छंछंदाशस्यंगतिधिमियाःत्राफायन्॥ पिताम॥ सुपर्णोसिगरुत्मांदिवंगच्छसुवःपत॥ ५॥ नाभावनेयेनयामिहामा
 रुक्मोष्ठात्रि॥ रात्रि॥ १०॥ अग्रेयंयज्ञमध्वरंविश्वतःपरिभरसि॥ सऽद्वेदेवेषुगच्छति॥ सोमयास्तेमयोभुवऽऊतयःसंतिदाश्वघे॥ तामिर्तोविता
 भव॥ अग्निर्हृद्भिभुवः॥ त्वंत्तःसोमयातेधामानि॥ तत्सवितुर्वरेण्यंभर्गोदेवत्यधीमहि॥ धियो यो नःप्रचोदयात्॥ अवित्रीयवक्त्रमादेद्येजनेदीतै
 र्दक्षैःप्रभृतीपुरुषत्वता॥ १॥ देवेषुचसवितर्मानुषेषुचत्वत्तोऽअत्रसुवतादतागसः॥ चोदयेत्रीसत्त्वतानांवेतंतीसुमतीनां॥ यज्ञंदधेसरस्वती॥ पावी
 रवीकव्याचित्रासुःसरस्वतीवीर्यपत्नीधियं धात्॥ ग्रामिरच्छिदं॥ त्राण॥ सजोषादुगधर्षणतेशर्मय॥ सत्॥ प्रधागाऽअन्वेतुतःप्रधारहृत्त्वर्तः
 प्रधावाज॥ सतोतुनः॥ शुक्रंतेऽअत्यद्यजतंतेऽअत्यत्॥ २॥ विश्वरूपेऽअहनीद्यौरिवासि॥ विश्वाहिमायाऽअवसिस्त्रधावोभद्रातेष्टंतिहरति

रस्तु तेवर्द्धतस्वतवसोमहित्वतानाकंतस्थुरुरुचक्रिरेसदः॥ विलुर्यद्वावदृषणंमदयुतंवरोनसीदन्तप्रिर्वाहंघप्रिये॥ प्रवित्रमर्कशणतेतुरायमारुता
 यस्वतवसेभरधं॥ येमहा॥ सिसहसासहंते॥ ३॥ रेजतेऽअग्रेष्टथिवीमखेत्यः॥ विश्वेदेवाविश्वेदेवाः॥ द्यावातःपृथिवीऽइमं॥ सिधमद्यदिविष्टत्रां॥
 यज्ञंदेवेषुगच्छतां॥ पूर्वजपितरातथसीभिर्गीर्भिःपणध॥ सदनेऽऊतय॥ आतोद्यावापृथिवीदैयेतजनेनयातंमहिवावरुथं॥ अग्निर्गस्तोमेनवो
 धयसमिधातोऽअमर्त्य॥ हव्यादेवेषुनोदधत्॥ सहयवाडमर्त्यऽउन्निगदुतश्चनोहितः॥ अग्निर्धियासमप्राति॥ शान्तिमवंतुवाजेवाजे॥ पुरुषत्वतायज
 तंतेऽअत्यत्सहंतेरनोहितोष्टौ॥ ११॥ युंजामऽइमामग्न्यांदेवस्यसंतेविपाजमावमवस्तासमास्त्रोर्ध्वाऽअस्याकृतिर्यदमेयात्यग्रेयंयज्ञमेकादशर
 युंजानोवर्मवस्थऽआदित्यास्त्राभारतीस्त्रा॥ अह॥ षट्त्वारि॥ शत॥ हरिः॥ ३॥ छ॥ छ॥ छ॥ छ॥ छ॥ १॥ हरिः॥ ३॥ विलोः॥ क्रमोऽयमिमातिहमा
 यत्रंछंदऽआरोहपृथिवीमनुविक्रमस्वनिर्मकः॥ सयंदिष्मोविलोः॥ क्रमोऽयमिशस्त्रिदात्रैष्टुमंछंदऽआरोहांतरिहमनुविक्रमस्वनिर्मकः॥ सयंदिष्मो
 विलोः॥ क्रमोऽयगतीयतोदंताजागतंछंदऽआरोहविवमनुविक्रमस्वनिर्मकः॥ सयंदिष्मोविलोः॥ १॥ क्रमोऽयमिशस्त्रयतोदंतानुष्टुमंछंदऽआरोहदिशो
 नुविक्रमस्वनिर्मकः॥ सयंदिष्मः॥ अकंददशितनयंनिवद्योः॥ जामारेरिह्दीरुधः॥ समजत्॥ सद्योजजानोविहीमिद्वोऽअयदागदसीमानुनाभात्

तः॥ अग्रेभ्यावर्तितामितिऽआवर्तस्वायुषासंत्यामेधयाप्रजायाधनेन॥ अग्रे॥ २॥ अंगिरःज्ञातंतेसंवाहृतःसहस्रंतऽउपाहृतः॥ तासांपोषयस्यपोषे
णपुनर्तेतिष्ठमाहृधिपुनर्नोरयिमाहृधि॥ पुनरूजातिवर्तस्यपुनरग्रऽद्रमायुया॥ पुनर्नःपाहिविश्रतः॥ सहस्र्यातिवर्तस्वाग्रेपितृस्वधारया
विश्रज्जियाविश्रतस्परि॥ उडुत्तमंवर्णपात्रामस्मदवाधमं॥ ३॥ विमध्यमग्रश्रयाय॥ अथावयमादित्यवतेतवानागसोअदितयेस्याम ॥
त्वाहार्धमंतरभूध्रुवस्तिष्ठाविवारलिः॥ विशस्त्वासर्वावांलंत्वस्मिनाइमक्षिश्रय॥ अग्रेवहन्नुषसाभूर्धोऽअस्थानिर्जग्मिवांतमसोज्योतिषाया
त्॥ अग्निर्मानुनारुतास्वाऽआजातोविश्रामस्मात्पयाः॥ सीदत्वंमातुरस्याः॥ ४॥ उपस्थेविश्रात्यमेवयुतानिविद्वान्॥ मैतामर्षिषामातपसामिश्श्रु
वांतरस्याऽशुक्रज्योतिर्विभाहि॥ अंतरंग्रेरुवात्वसुखायेसदनेस्वे॥ तस्यास्त्वहंसातपंजातवेदःशिवोभव॥ शिवोभूत्वामह्यमग्रेथोसीदशिवस्त्वं
शिवाःकृत्वादिशःसर्वाःस्वांयेतिमिहासदः॥ ५॥ अशुविषद्वसुरंतरिहसद्वोतावेदिषदतिश्चिर्दुरोणसत्॥ त्वमद्वरमद्वतसद्वोमसद्वज्ञागोत्राऽ
तजाऽअद्विजाऽजातंवहत्॥ ५॥ दिवमनुविक्रमस्वनिर्मकःमयंदिक्कोविश्रोद्धतेनाग्नेधममस्याःशुविषत्वोडशव॥ १॥ दिवस्परिप्रथमंजज्ञेऽ
अग्निरमद्वितीयंपरिजातवेदाः॥ तृतीयमसुतमणाऽअजअमिधातऽएतंजरतेस्वाधीः॥ विद्वान्तेऽअग्नेवेधात्रयाणि विद्वान्तेसन्नविभक्तंपुरु

पतिश्च ॥ २ ॥ त्रयस्त्रिंशच्चयस्त्रियः एकादशश्च ॥ ११ ॥ वाजो नः सप्तपदिशश्चतस्रो वा परावतः ॥ वाजो नो वैश्वेदेवैर्धनसाता विहावतु ॥ विश्वेऽष्टा
 मरुतो विश्वकृती विश्वे भवत्त्रयः समिधाः ॥ विश्वे नो देवाऽऽवसागमं नु विश्वमस्तु विणं वाजोऽस्मे ॥ वाजस्य प्रसवं देवार्यैर्याता हिरण्यैः ॥ अ
 ग्निरिदो वृहस्पतिर्मरुतः सोमपीतये ॥ वाजे वाजे वत वाजिनो नो धनेषु ॥ १ ॥ विष्वाऽऽमृताऽऽतजाः ॥ अस्य मधुः पिबत मादयध्वं तन्नायात पथि
 मिर्देवयानैः ॥ वाजः पुरस्तादुत मध्यातो नो वाजो देवाऽऽतुभिः कल्पयाति ॥ वाजस्य हि प्रसवो नन्ममीति विश्वाऽऽत्रा वाजपतिर्भवेयं ॥ पयः पृ
 थिव्यां पयऽऽषधीषु पयो दिव्यं त्रिद्वेपयोधां ॥ पयस्वतीः प्रदिशः संतुमह्यं ॥ संमास्तुता मिपयया घृतेन समास्तुता मयः ॥ २ ॥ ओषधीभिः
 मोहं वाजऽऽसनेयमग्ने ॥ नक्तोषासा समनसा विरूपेधापयेते शिशुमेकऽऽसमीची ॥ द्यावा ह्यामारुक्मोऽऽत विर्भाति देवाऽऽग्निं धारयं विष्णो
 दाः ॥ समुद्रो सितमस्ता दार्ददा नुः शंभर्मयोरभिमावा हि स्वाहा मारुतो सिमरुता गणाः शंभर्मयो भरेभिमावा हि स्वाहा वस्युरसि दुवस्वां चंयोः
 भर्मयो भरभिमावा हि स्वाहा ॥ ३ ॥ धनेषु पोडुवस्वां चं भर्मयो भरभिमावेव ॥ १२ ॥ अग्निं युतं जिशवसा घृतेन दिव्यऽऽसुपर्णं वयसं वृहंतं ॥ तेन
 वयं पतेमवध्रस्य विष्टपऽऽसुवोरुहाणाऽऽधिना कऽऽनुत्तमे ॥ इमौ ते पक्षावडारौ पतत्रिणौ याभ्यां रक्षागस्य पहरस्यग्ने ॥ ताभ्यां पतेम सुकृता

मुलोकऽऽऽषयः प्रथमजाये पुराणाः ॥ विदसि समुद्रो निरिंदुर्दहः श्येतऽऽता वा ॥ हिरण्यपद्मः शकुनो भुरण्युर्मही त्सधस्थे ध्रुवः ॥ १ ॥ आ
 तिषथाः ॥ तमस्तेऽस्तु मा माहिऽऽसीर्विश्वमूर्द्धनधितिष्ठसि श्रितः ॥ समुद्रे ते हृदयमंतरायुर्द्यावा पृथिवी भुवने धीपति ॥ उज्जोदन्नो दधिर्भित्तिदि
 वः पर्जन्या दंत रिद्वत्पृथिव्यास्ततो नो वृष्टावत ॥ दिवो मूर्द्धा सिष्ट पृथिव्याता मिर्गुणामोषधीनां ॥ विश्वायुः शर्मसप्रथानमस्यग्ने ॥ येन र्भयस्तप
 सा सत्रं ॥ २ ॥ आसते धाताऽऽग्निऽऽसुवरा भरतः ॥ तस्मिन्तदंति दधेना केना केऽऽग्निमेतं यमादुर्मनवस्तीर्णवर्हिषं ॥ तपस्वी भिरदुगच्छे मदे
 वाः पुत्रैर्धार्तरुतवा हिरण्यैः ॥ नाकं शुक्लाताः सुकृतस्य लोके रतीयेष्टेऽऽग्निरो वने दिवः ॥ आवा रोमध्यमहद्भुरण्युरयमग्निः सत्यति
 श्रेकितानः ॥ एष्टेष्ट पृथिव्या निहितो दविद्युतदधस्य दंक्षुते ॥ ३ ॥ येष्टतव्यवः ॥ अयमग्निर्वीरतमो वयोधाः सहस्रियो दीप्यतामप्रयुजत ॥
 विश्राजमानः सरिरस्य मध्यऽऽपप्रयात दिव्यानि धाम ॥ संप्रथवध्रमनु संप्रयाताग्ने पथो देवयाना त्कणुध्वं ॥ असीत्सधस्थेऽऽधुतरसि त्विष्टे
 देवाय नमानश्च सीदत ॥ येना सहस्रं बहसि येनाग्ने सर्ववेदसं ॥ तेनेमं यज्ञं तो वह देवयानो यः ॥ ४ ॥ उत्तमः ॥ उहुध्यात्वाग्नेयतिजा श्येनमिष्टापूर्तम
 सृजेथा मयं ॥ पुनः कृष्यस्त्वापितरं युवानमत्वाथाऽऽसीत्त्वयितं नुमेतं ॥ अयं ते योनिर्कलियो यतो जातोऽऽरोचयाः ॥ तं जातं नरऽऽरोहाथतो

वर्धयारयि ॥ ५ ॥ क्रवः सवंकुणुतेयः सप्तत्रिंशच्च ॥ १३ ॥ ममाग्रेवर्षो विहवेष्टुवयंते धातास्तनुवंयुषेम ॥ मह्यं तमेतां प्रदिश्यात्तमस्त्वया धा
 द्येण एतनाजयेम ॥ मम देवा विहवे संतु सर्वः इन्द्रावन्तो मरुतो विलुरग्निः ॥ ममांतरिक्षमुद्गो यमस्तु मह्यं वातः पवतां कामेऽस्मिन् ॥ मयि दे
 वा इविणमायजन्तां मय्यात्रीरस्म मयि देव हृतिः ॥ देवा होता रावतिषंत ॥ १ ॥ पूर्वैरिष्टाभ्यामतेनुवासुवीराः ॥ मह्यं यजंतु ममया निहया कृति
 सत्यामनसो मेऽस्तु ॥ एतो मातिगां कतमश्नता हं विश्वे देवासोऽग्निवो वता मे ॥ देवीः षड्वीरुरुणः कृणोत विश्वे देवासऽहवीर्यध्वं ॥ मा
 हास्महि प्रजया मातर्भिर्मारधाम द्विषते सोमराज न ॥ अग्निर्मय्युं प्रतिनुदं पुरस्तात् ॥ २ ॥ अदक्षो गोपाः परियाहितस्त्वं ॥ प्रत्यं यो यंतु नियतः पु
 नस्ते मैषां वित्तं प्रबुधा विनेशत् ॥ धाता धातृणां भुवनस्य यस्य स्यतिर्देवः सवितारमभिमातिषाहं ॥ इमं यज्ञमश्विनो मा वृहस्यतिर्देवाः पांतु
 यजमानं त्वयर्थात् ॥ उरुथयानो महिषः शर्मयः स दस्मिन् देव पुरुहूतः पुरुक्क ॥ सनः प्रजाये हर्यश्च मृदयेदं मा ॥ ३ ॥ नो रीरिषो मा पगदाः ॥ ये
 नः सपत्नाऽपते भवं विंदाग्निभ्यामववाधामहेतात् ॥ वसवोरुडाऽआदित्याऽउपरिष्टां सोयं वेतारमधिगजमक्रव ॥ अर्वाभिमिंदममुतो
 हवामहे योगो जिह्वतजिदश्च जिह्वः ॥ इमलो यजं विहवेष्टुषस्वाभ्यकुर्महिरिवो मे दितं वा ॥ ४ ॥ वनिषंत पुरस्तात्कात्रिवह्वारिः ॥ १४ ॥ अग्ने

मत्वेपथमस्य प्रचेतसो यं च जत्यं बहवः समिधते ॥ विश्वं विश्विप्रवि विविशित्वाऽसमी महे सतो मुं वत् ॥ हसः ॥ यस्येदं प्राणतिमिषय देवति यस्य जा
 तं जनमानं वकेवलं ॥ स्तौम्य शिंता शितो जो हवीमिसतो मुं वत् ॥ हसः ॥ इदमस्य मत्ये मयमस्य प्रचेतसो वृत्रघ्नो माऽउपमा मुपायुः ॥ यो दाशुषः सुहृ
 तो हवमुपगता ॥ १ ॥ सतो मुं वत् ॥ हसः ॥ यः संयामंत यति संवरी युधेयः पुष्टा निसः स्रजति वयाणि ॥ स्तौमी दंता शितो जो हवीमिसतो मुं वत् ॥
 हसः ॥ मत्वेवां मित्रावरुणा तस्य तस्य वित्रः सत्यो जसीदः ॥ हृणायं तु देये ॥ याराजातः सरथं यायऽउयातः सतो मुं वत् मागसः ॥ यो वाऽरथऽक्रव
 रश्मिः सत्यधर्मा मिथुश्चरं मुपयाति दूषयत् ॥ स्तौमि ॥ २ ॥ मित्रावरुणा नाथितो जो हवीमितौ तो मुं वत् मागसः ॥ वायोः सविनुर्विदथा तिमत्स देया वा
 तमत्त्वद्विभृतो यो वरद्वतः ॥ यो विश्वस्य परिभव भवतु स्तौ तो मुं वत् मागसः ॥ उपश्रेष्ठानऽआशिषो देवयोर्धर्मऽअस्थिरवः ॥ स्तौमि वायुऽसवि
 तारं नाथितो जो हवीमितौ तो मुं वत् मागसः ॥ रथीतमोरथीतामहऽऊतये शुभंगमिधो सुयमे भिरश्चैः ॥ ययोः ॥ ३ ॥ वां देवौ देवेषु निशितमोज
 स्तौ तो मुं वत् मागसः ॥ यदयातं वहतुऽसूर्याया श्रिवकेण सऽसदमिह्यमानौ ॥ स्तौमि देवावश्विनौ नाथितो जो हवीमितौ तो मुं वत् मागसः ॥ मरुतां म
 त्वेऽअधिनो बुवंतु प्रमां वाचं विश्वामवंतु विश्वे ॥ आश्रद्धवे स्य मातृतये ते तो मुं वत् तसः ॥ तिगममायुधं वीडितऽसहस्वद्विद्यऽशार्धः ॥ ४ ॥

[illegible]

॥ अथ यतो पवीतक र ए प्रतिष्ठा विधि ॥ तदुक्तं ता पस्तवसूत्रे । प्रसूतो ह वै यतो पवीत इत्यादि श्रुतेः ॥ स दोषवीतिता इत्यादि
दिश्यामि नि नियतो पवीतं धार्ये । य एव नातिजाता नि बलसूत्र समुत्थं ॥ वेदोक्तं निःफलं न स्य यत्तु दोषज पादिकं ॥ तत्रापि
नहः ॥ विधानेन विनायस्तानं सूत्रं गोकुंठ रजुवत् ॥ अरुह्यतः ॥ ब्राह्मणेनोक्तं ज्ञानातिष्ठ पवीतस्य तं स्थितं ॥ गोहोतरे
होतारं पशुगो रिबसर्वदा ॥ तस्मादुपवीतस्य वैधानं अवश्यं विज्ञेयं ॥ तमुजतहर्षि निघु पं निष्कृष्ट तावत्सह ॥ करणकार्यं
तत्कार्यं यो गान् पूर्वकार्यं ॥ तत्कार्यं यथा स्यात् ॥ स्वाध्याय दिवसे शुक्लपक्षे पूर्वाह्ने प्राची मुदिची वा दिक्षी निष्कृत्य देवगा
देनादीनां तारे गोष्टौ शुचौ देशे वा सुस्थानैः प्रयतो धृतो द्विपुं द्वे तरीय बद्ध शिखिदिरा च स्यात्पूजां सते जायुः स्वः सन्नुप विश्वमा
णतायाम् उचिनिः सादिनिः पुत्रवैजन्तं संयुता निर्निर्गते कर्णसूत्रे तादाय प्रणवेनातिष्ठं यः प्राप्नोह वा इत्यादि निर
निमित्तं ॥ गोहोतारं दृष्टुं सर्वं विश्वान्ता न्यायः सत्यं तापः प्रणवेना ॥ अथ ॥ सर्वदेवताः ओं नो नूतं वः स्वराजो ॥ सत्यं प्रण

व पूर्व कं व्याहृति त्रयैः पीता चतुरंगुलमाने न दत्त एतन्नेन पञ्च तिसंख्यया तस्मै न वे एव न त्रिगुणैः कल्पया हृति नि प्र सा ष्वकूर्वो
 परि ति धाम । डी आपो दिष्टा तमो नु यः दि रं एष वर्यः शुच प्रः पाव काः ॥ इत्येतै तं त्रै स्तस्मै दत्तै तान् मिला ष्वं शुभा प्रत्य सुवेत प्र
 धा यही ता आग्ने प्राप्नुवो दौ विप्रौ स्वा पयत्वा र्षं शुभा प्रत्य प्रुक्ते दत्त एह स्ता र्गं नूर ग्नि चेत् नु वा के नो च रत्न नु वस्व रि त्य नु वा के न
 च पाणि आन नु व र्गं दत्तै दृष्टु शुचौ दे हो दत्ता सृते प्रसा र्गं दौ दत्तै दत्ता त्रिः कर द्द मि क्र ता न सुत्रे न म ले ता वे हेत ॥ नीर ता रा म
 अश्व चा दि या ह्रीं हे अस्ते न्मो न म ह ति व द्वा द्वौ स्त र्गं दौ दत्तै दत्ता त्रिः कर द्द मि क्र ता न सुत्रे न म ले ता वे हेत ॥ नीर ता रा म
 ए न्मो स्त र्गं परि वेष्टु प्रां ए तां गं धि र शी रू जी ता वि श त व स्ते न्मो नो ता पा य स्व ॥ अं गु ए ता र्गं दौ दत्तै दत्ता त्रिः कर द्द मि क्र ता न सुत्रे न म ले ता वे हेत ॥ नीर ता रा म
 र्गं दौ दत्तै दत्ता त्रिः कर द्द मि क्र ता न सुत्रे न म ले ता वे हेत ॥ नीर ता रा म
 हि स्तं दि लो प दि श्वा र्गं म वे र्ति ते न नूर र्गं ता न्म पा वे स्त र्गं मु ते तां शा प्ता निः हि य प्र ए व व्या हृ ति त्रिः कर द्द मि क्र ता न सुत्रे न म ले ता वे हेत ॥ नीर ता रा म
 यश्च पत्नी प वी त प्रति णं करी श्मे ॥ इति सं ब्र ह्म ण्य र क्ता ह स्ते न म र्गो प वी तं स्पृ शा त् ॥ डी अः पत्नी प वी तं प्रति णं करी श्मे ॥ डी अः

यस्तो प वी तं प्रति णं करी श्मे ॥ डी अः पत्नी प वी तं प्रति ० इती प्रति णं करी श्मे ॥ नूर र्गं चे ति द हि णा वृ ति ॥ नु को वा र्गं चे ति म ध्या त्
 वृ ति स्त र्गं दि त्पं चे ति ठु त र वृ ति ॥ अ नु व र्गं चे दि त्पं ॥ न ग वा न्दौ द्वा य त म ॥ अ थ न व र्गं त्रु दे व ता र्गं दि दे व ता य हो प वी तं दे
 व ता श्व आ वा ह येत् ॥ गं धा दि त्रि र अ र्गं न र्गं रि तो जा वा यु र वं प्रां शा त्ता व य स्त था क्र ता त् ॥ न वं ति तं नु तां न वा ता त्रि दे व ता
 गं धी त्र म स्ता य अ पि प त यः पि ता न ह री श्व रा ॥ १ ॥ य हो प वी ता न्म र स्त र न्म ह्मा दि दि दे वा ता ॥ इती नूर र्गं ॥ डी अः
 प्र थ म स्त र्गं दि ति यो ग्नि स्त थै व च ॥ इ ति यो गा र्गं दे व त्पे श्व त्पु र्गः सो म दे व तः ॥ प र्गं तः पि र्गं दे व त्पः ष र्गं व प्र ज्ञा प ति ॥
 स त्तो ब्र ह्म दे व त्पः आ र्गं सूर्य ए व च न व म र्गं दे व त्प इत्ये ते न व तं त वः ॥ इति दे व षी दे व ते र्गं व्या च रे ॥ त दे न न्म
 व दे व ता ज ति षी ॥ तं य हो प वी तं ता दा य ॥ आ दि त्पे ते न नु रिः स वि त्रे प्र द श्म र्गं व र्गं धा यो प वि श्य ॥ अ र्गं त र श त ग म
 ब्रं ज पि त्या न भ त्त्रं त्त्रं सूर्यं धा र ण धि त्रिः हि दौ दौ नो प्र हा ष्य ष्य दि र च म्प र्गं स ते ठु न वि श्य ॥ प वि त्र मा णी पा णा ता
 य हो प वी तं स्पृ शा त् ॥ अ नु व र्गं तं स क्र त्पु र्गं पि ता स म पि ष्ठं दौ दे व तं य हो प वी तं प र मं प वि त्र त्रि ति तं त्रं नु चार्गं दि दि रं वा

कुमद्वयशिरस्तासुसुसर्वाशेनिःक्षिपेत् ॥ सुग्रातराजदहिरावाङ्कुयात् ॥ यज्ञोपवित्तमेजो आरणाचमेन प्रगवांन रुपविष्णा
 रातेरुर्जपातिः प्राणा वायव्यवाग्यतः ॥ मंत्रं सदैवतुकार्यब्रह्मसूत्रं गजेक्षिते ॥ उपवीतं वरोदेवं देवतधेतरोस्मते ॥
 ॥ एकमेवयतीनां सादितिसास्त्रार्थनिश्चयः ॥ नत्रभ्रगुः ॥ एकमेवोपमं सादाद्यं नभ्रमिणेर्द्वयोः ॥ दशगृहो वाग्रहस्य च त्वारि
 चनवासिनः ॥ इति कामनयेसादिपाठप्रचलते ॥ यज्ञोपवीते देधायै श्रौतेस्मानै चक्रमणि ॥ नृनीयमुपवीतं वस्त्राभावेन
 देवहि ॥ सोत्तरायं ग्रहस्य तथैववनवासिनः ॥ इत्यापलांब सूत्रेयमज्ञोपवीतप्रतीक्षा मंत्राधिः उक्तः ॥ १ ॥
 इति यज्ञोपवीतप्रतीक्षा विधिः ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥